

Recyklační sleva na poplatku za skládování

Vláda připravuje nový zákon o odpadech. České rodiny očekávají, že jim pomůže, aby třídil odpad bylo nejen správné, ale také snadné. Lidé také chtějí lepší recyklaci odpadu, ve které Česká republika kulhá daleko za úspěšnými evropskými státy.

Pokud vláda chce přesvědčit veřejnost, že opravdu hodlá podporovat recyklaci a usnadnit populární třídění odpadu, měla by do něj zařadit konkrétní opatření, jež podpoří obce a města.

Obecní úřady či radnice rozhodují o tom, jak vstřícné a komfortní budou recyklační služby pro domácnosti. Proto potřebují, aby jim nový zákon pomohl.

Ministr životního prostředí se může inspirovat řešením, které bylo součástí starého zákona o odpadech z roku 1997 – a které sám předložil ve svém vlastním návrhu nového zákona o ovzduší. Hnutí DUHA navrhuje, aby do chystané legislativy zařadil takzvanou recyklační slevu. Stručně řečeno: obce, které hodně recyklují, budou mít nižší sazbu poplatků za skládování.

Je to pozitivní, vstřícné a motivační řešení, které namísto penalizace pomáhá. Cíleně se přitom zaměří na ty, kdo to nejvíce potřebují.

Pomůže tak obcím a městům i domácnostem, posílí ekonomiku, sníží naši závislost na dovozu surovin – a pomůže splnit náročné požadavky evropské směrnice o skládování.

Problém # 1: Přibývá odpadu, ale zbytečně

Česká republika každý rok produkuje kolem čtyř milionů tun komunálních odpadů. MŽP přitom předpokládá, že množství komunálních odpadů „bude [růst] v průměru [o] 0,7 % za rok v období od roku 2003 do roku 2020. To dává celkovou rychlost nárůstu 14 % pro počítané devatenáctileté období.“ [1]

Statistiky od roku 2003 ukazují opačný trend: mírný, ale neustálý pokles [2]. MŽP je nicméně plánuje revidovat a experti ministerstva očekávají, že dokumentovaný úbytek se naopak promění v soustavný růst. [3]

Přitom neplatí, že by větší prosperita s sebou přinášela více odpadu – a stát s tím tudíž nemohl nic dělat. Data Eurostatu dokazují, že množství komunálních odpadů v Evropě je od roku 2002 stabilní, i přesto, že evropské ekonomiky skoro celou dekádu rychle rostly a lidé bohatli [4].

Množství odpadu totiž nezávisí na prosperitě ekonomiky, nýbrž na konkrétních opatřeních, která stát podnikne.

Pokud by se podařilo stabilizovat množství odpadů na úrovni roku 2003 (4 milióny tun), se kterým MŽP pracuje jako s výchozím, až do roku 2020, pak na skládkách a ve spalovnách přibude o 250 000 tun ročně méně – tj. množství odpadů, jež každoročně vznikne v Jihočeském kraji, nebo k jejichž spálení budou potřeba spalovny za 6 miliard korun.

Konkrétní prostor pro snižování množství komunálních odpadů přitom je. Domácí a komunitní kompostování stále není běžnou součástí českého odpadového hospodářství. Produkuje proto zbytečně velké množství směsných komunálních odpadů (SKO). Například belgické Vlámsko – jedna z nejbohatších zemí v Evropě – materiálově využívá 71 % komunálního odpadu a úspěšně snižuje množství SKO ke 150 kg/os./rok [5].

Problém # 2: Skládková směrnice přichází

Drtivá většina komunálních odpadů se skládkuje nebo spaluje. Podíl skládkování činí kolem 70 %. Kvůli splnění evropské směrnice o skládkách však musí v příštích letech podstatně klesnout skládkování biologicky rozložitelného odpadu, který nyní tvoří asi 41 % komunálního odpadu [6].

Není pochyb, že komunální odpady bude nutné v budoucnosti buď nasměrovat jinam než na skládky, nebo před prostým uložením na skládky upravit, aby neobsahovaly biologicky rozložitelné složky.

Přitom právě od množství produkovaných komunálních odpadů se bude odvíjet výše nutných investic na úpravu komunálních odpadů v budoucích letech. Proto lepší prevence odpadu a třídění nejsou přínosné pouze proto, že sníží naši závislost na přírodních surovinách. Také státu ušetří miliardy korun, jež by musel vyčlenit na další spalovny či jiná zařízení.

Problém # 3: Nevyužitá rezerva v třídění

Česká republika proto může – a měla by – využít rezerv, které má v třídění odpadu, recyklaci, kompostování nebo cíleném energetickém využití vyříděného biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO). Na českých skládkách a ve spalovnách zbytečně končí recyklovatelné suroviny v hodnotě asi 3 miliard korun ročně. Platný Plán odpadového hospodářství ČR z roku 2003 proto stanovil, že míra recyklace by měla postupně stoupnout na tehdejší úroveň Německa [7].

Avšak to (ani odlišné cíle, se kterými vláda nemusí, ale může přijít) se nestane samo. Hlavní překážkou vyššímu třídění – a potažmo recyklaci – odpadu je nízký komfort. Zatímco popelnice stojí před každým domem, ke kontejnerům na tříděný odpad to průměrná česká domácnost má skoro 100 metrů daleko. Velkou část druhotných surovin v odpadu (hlavně BRKO) ve většině českých měst ani třídít nelze.

Jinými slovy: Ano, dokud v České republice bude třídění mnohem komplikovanější než v Německu, Česká republika nebude třídít tolik jako Německo (a vláda bude nucena zbytečně platit miliardy korun na další kapacity k úpravě směsného komunálního odpadu).

Je potřeba zajistit lepší recyklační služby, aby třídění odpadu bylo snadnější. Pokud se má recyklace zvýšit, musí domácnosti dostat třídění, které bude komfortem srovnatelné s odnášením odpadků do popelnice. Hlavním řešením jsou systémy pytlového či odvozného sběru tříděného odpadu, které s úspěchem zavedla řada evropských měst.

Problém # 4: Obcím chybí motivace

Obce proto potřebují motivaci, která zvýhodní radnice či obecní úřady, jež budou domácnostem poskytovat lepší a komfortnější recyklační služby.

Města a obce jsou klíčové pro zvýšení materiálového využití komunálního odpadu. Nesou formálně právní odpovědnost za odpady a jejich sběr. Zavádějí konkrétní systémy třídění odpadu, recyklační infrastrukturu aj. Právě ony tedy mohou zajistit komfortnější podmínky pro třídění odpadu nebo pro kompostování. Vydávají také relevantní vyhlášky a určují systém plateb, takže mohou domácnosti a živnostníky k třídění motivovat.

Některé české radnice už zavedly kvalitní recyklační služby a dobré podmínky pro vysokou úroveň materiálového využití. Ale ve většině měst a obcí takové možnosti dodnes chybí. Rozhodujícího hráče v separaci odpadu totiž k takovým opatřením vůbec nic nemotivuje.

Hnutí DUHA navrhuje řešení, které spočívá v kombinaci plánované reformy skládkového poplatku, s motivací obcí ke snižování množství směsného komunálního odpadu (a potažmo BRKO).

Plánovaná reforma poplatků

MŽP navrhuje zvýšení poplatku za odstranění odpadu z nynějších 500 na 900 Kč za tunu odpadu. Příjemcem zvýšení mají být kraje a Státní fond životního prostředí (SFŽP).

Zvýšení je důležité, neboť motivuje k jinému nakládání s odpady než skládkování. Bohužel však MŽP navrhuje paušální růst poplatku, což demotivuje i ty obce, které již nyní dělají maximum pro snížení množství komunálních odpadů.

Pokud by míra recyklace dosáhla německé úrovně, ušetřily by obce a města 700 milionů korun jenom v zákonných poplatcích za zbytečné skládkování recyklovatelných – ale nerecyklovaných – složek směsného komunálního odpadu [8].

Recyklační sleva

Hnutí DUHA proto navrhuje do zákona doplnit coby novou klauzuli **recyklační slevu**: tedy nižší sazbu poplatku za odstraňování (skládkování) komunálního odpadu pro obce, které (zavedly tak kvalitní systém separace a/nebo prevence odpadů, že) produkují poměrně

málo směsného komunálního odpadu. Míra této produkce by byla stanovena zákonem.

Sleva by byla rozdělena do několika pásem: obec by měla nárok na určité pásmo slevy podle toho, oč méně SKO by produkovala.

Hnutí DUHA níže navrhuje i konkrétní čísla (pásma při jakém množství odpadu by vznikal nárok na výši recyklační slevy, nebo výši poplatku po slevě).

Proč zavést recyklační slevu

Jsou dva dobré důvody pro zavedení recyklační slevy do nového zákona.

Za prvé – progresivní obce není potřeba ke snižování SKO více motivovat, a proto zvyšování poplatku za skládkování (které MŽP připravuje a Hnutí DUHA podporuje) u nich nedává smysl. Naopak těmto úspěšným obcím poplatek za odstraňování odpadů pouze zvyšuje náklady na odpadové hospodářství.

Obce, které úspěšně usilují o snížení směsného komunálního odpadu, by neměly být postiženy dalším zvyšováním nákladů na odpadové hospodářství. Naopak: stát by je měl motivovat a odměnit.

Za druhé takové opatření má samozřejmě dramatický praktický přínos: bylo by velmi silnou ekonomickou motivací pro obce, aby usnadnily třídění komunálního odpadu, pomohly domácnostem s tříděním BRKO a podpořovaly další snižování odpadu.

Obdoba v návrhu nového zákona o ovzduší

Návrh recyklační slevy by také měl vyhovovat současnému MŽP. Jedná se totiž o naprosto stejný koncept vstřícné úlevy z poplatků pro ty, kdo se rozhodli podniknout konkrétní opatření a méně znečišťovat, který ministr Chalupa navrhuje použít v novém zákoně o ovzduší.

Návrh nového zákona obsahuje důležitý bod: podstatně zvyšuje poplatky za vypouštění zdraví škodlivých látek do ovzduší (§ 15, respektive příloha č. 9 nového zákona). Přesně stejně jako připravovaný nový zákon o odpadech v případě skládkování.

Vláda však také navrhuje, aby podniky, které aktivně sníží své znečištění, měly podstatně nižší sazbu poplatků (§ 15, odst. 6). Konkrétní podmínky, jež musí splnit, jsou stanoveny zákonem. Jde tedy o přesně stejné řešení jako recyklační sleva.

Aktivní firmy za jednu vypuštěnou tunu tuhých znečišťujících látek (prachu), oxidu siřičitého, oxidů dusíku nebo těkavých organických látek výhledově zaplatí asi sedmkrát méně než ty, které nesplní zákonem stanovené podmínky a nebudou mít nárok na slevu.

Recyklační sleva tedy odpovídá typům opatření, jakými chce ministr Chalupa motivovat znečišťovatele k investicím do čistších technologií.

Cílová úroveň (100% sleva)

Hnutí DUHA navrhuje, aby cílovou úrovní pro nárok na 100% recyklační slevu měly všechny obce, produkující 150 kg SKO na osobu a rok.

To je množství SKO, které v průměru produkuje Vlámsko: nejlepší země v Evropě.

Obcí, které produkují do 150 kg SKO na osobu a rok, by se tedy plánované zvýšení poplatků netýkalo. Platily by pouze dosavadní poplatky 500 Kč za tunu.

Je naprosto reálné takových výsledků dosáhnout. Například bezmála sedmitisícové Staré Město u Uherského Hradiště produkovalo ještě kolem roku 2005 přes 300 kg SKO na obyvatele. Následně zlepšilo recyklační služby rozšířením tříděného sběru bioodpadu na celé město a zavedlo pytlový sběr plastů a nápojových kartonů. V roce 2008, tedy po třech letech, již město vyprodukovalo pouhých 183 kilogramů SKO na obyvatele.

Hustopeče nad Bečvou s 1800 obyvateli se na počátku devadesátých let vzdaly paušálního poplatku a zavedly žetonový systém platby podle množství odpadů. Obec proto dlouhodobě produkuje méně než 100 kilogramů směsných odpadů na hlavu.

Tisícihlavá obec Dubicko v Olomouckém kraji má zavedený systém svozu komunálních odpadů, který motivuje k třídění. V roce 2006 skládkovala pouze 176 kilogramů SKO.

Další pásma (25–75% sleva)

Stanovena by byla ještě další pásma.

Konkrétní sazby by měly vzniknout po diskusi se zástupci měst a obcí. Nicméně Hnutí DUHA předběžně navrhuje, že by mohly být například tyto:

- 150-170 kg/os a rok: 75% sleva
- 170-190 kg/os a rok: 50% sleva
- 190-210 kg/os a rok: 25% sleva
- více než 210 kg/os a rok: bez slevy

Varianta 1: Inspirace zákonem o odpadech z roku 1997

Konkrétní legislativní řešení slevy lze provést ve dvou variantách.

První z nich je inspirované klauzulí, která v minulosti už v české legislativě byla.

Již starý zákon o odpadech (č. 125/1997 Sb.) v analogickém případě umožňoval obcím slevu na skládkovém poplatku:

„Při ukládání komunálního odpadu, z něhož byla tříděním odstraněna nebezpečná složka Katalogu odpadů a využitelná složka odpadu, je možno uplatnit slevu z poplatku ve výši a za podmínek stanovených vyhláškou ministerstva.“ (§29 odst. 4)

Prováděcí vyhláška MŽP o podrobnostech nakládání s odpady (č. 338/1997 Sb.) přitom uváděla v §14:

„(1) Slevu z poplatku za ukládání komunálního odpadu na skládku je možno uplatnit v případě, že obec stanovila obecně závaznou vyhláškou systém sběru, třídění, využití a zneškodňování komunálního odpadu, a za předpokladu, že tříděním odpadu byla

a) odstraněna složka nebezpečného odpadu ...v minimální výši 1 kg na obyvatele a rok,

b) využita nebo předána k využití složka odpadu využitelná jako druhotná surovina... v minimální výši 35 kg na obyvatele a rok.

(2) Sleva z poplatku se nevztahuje na odpad komunálního charakteru získaný obcí na základě smlouvy ve smyslu § 9 odst. 5 zákona.

(3) Obec vede o sběru, třídění, využití nebo předání k využití či předání nebezpečného podílu komunálního odpadu ke zneškodnění samostatnou evidenci podle přílohy č. 8 této vyhlášky.

(4) Nárok na slevu oznámí obec jako původce komunálního odpadu příjemci poplatku spolu s doklady potvrzujícími tento nárok. Příjemce poplatku do jednoho měsíce od přijetí oznámení zašle potvrzení nároku na slevu žádající obci a provozovateli skládky. V případě, že příjemce poplatku nesouhlasí s předloženým nárokem na slevu, zašle příslušnému okresnímu úřadu žádost o řešení sporu. Stejnou žádost zašle okresnímu úřadu žádající obec, pokud do jednoho měsíce od oznámení

nároku na slevu neobdrží od příjemce poplatku potvrzení tohoto nároku.

(5) Výše slevy je při splnění podmínky dle odstavce 1 písm. a) 70 % poplatku, při splnění podmínek odstavce 1 písm. a) a b) 100 % poplatku.“

Podobným principem se lze inspirovat také v dnešním případě a stanovit obcím slevu na poplatcích za skládkování podle produkce smíšeného komunálního odpadu.

Tato varianta je možná v případě, že plátcem poplatku za odstranění odpadu bude jako doposud původce odpadu. Toto řešení je používáno v mnoha evropských zemích a odpovídá principu: „producent platí“.

Administrativní nároky takového řešení jsou prakticky nulové. Obce při vyplňování každoročního hlášení odpadů, které odevzdávají obci s rozšířenou působností, doplní jednu kolonku navíc, kde uvedou banální údaj: kompletní produkci SKO v kilogramech vydělenou počtem občanů. Obce, na které se nevztahuje povinnost hlásit produkci, by ji hlásily dobrovolně, aby na slevu dosáhly.

Legislativní řešení: V případě Varianty 1 by se do nového zákona o odpadech vrátilo ustanovení předchozího zákona z roku 1997 týkající se možnosti vrácení části poplatku za odstraňování odpadu, formulované ovšem tak, že platí, pokud se obci podaří zásadně snížit množství smíšeného komunálního odpadu (SKO). Samozřejmě v něm lze udělat další změny.

Varianta 2: Finanční kompenzace

MŽP se ovšem může rozhodnout, že plátcem skládkovacího poplatku napříště nebudou původci (obce), nýbrž majitelé zařízení na odstraňování odpadu (skládkovací firmy).

Řešením pak je jiný druh finanční kompenzace. SFŽP by obcím vrátil část poplatku za odstraňování odpadu v závislosti na produkci SKO.

Řešení je v kontextu funkce SFŽP poněkud atypické. Fond obvykle neuděluje paušální, nevyomezené dotace. Hnutí DUHA to však považuje za přijatelné rozšíření funkcí fondu.

Za prvé SFŽP už nyní pracuje s různými typy plateb (granty, úvěry). Za druhé je ve skutečnosti uvedena novinka pouze formální. Fond totiž de facto nebude udělovat žádnou dotaci: stejně jako ve Variantě 1 jde o slevu na poplatku, která však není uplatňována

prostřednictvím plátce (protože je jím třetí osoba, a tudíž by to bylo nepraktické), nýbrž automaticky vrácena poté, co peníze obdrží fond (protože je to za daných podmínek praktičtější a jednodušší).

Administrativní nároky na takové řešení jsou větší než ve Variantě 1, nicméně nadále minimální. Navíc je nutné je zvažovat v kontextu toho, co recyklační sleva přinese: silnou pozitivní motivaci obci ke snižování množství SKO. Státu sice vzniknou dodatečné administrativní nároky, ale budou mnohem menší, než pokud by ke snížení produkce SKO (snížení produkce BRKO, posílení materiálového využití) použil jiných prostředků. Pokud stát tohoto měkkého motivačního řešení nevyužije, bude muset věnovat podstatně větší úsilí (a podstatně více peněz) náročnějším a komplikovanějším řešením.

Legislativní řešení: Řešení podle Varianty 2 by vyžadovalo drobnou úpravu zákona o Státním fondu životního prostředí České republiky, tak aby umožňoval vyplacení dotací obcím na udržení nízké produkce odpadu.

Ekonomická simulace slevy

Hnutí DUHA provedlo ekonomickou simulaci pro modelovou obec s tisícovkou obyvatel. Propočty ukazují, že při průměrných hodnotách pro Českou republiku obec, která sníží množství odpadů pod 150 kg/os./rok, takže se ocitne v prvním pásmu (a tudíž získá nárok na 100% recyklační slevu):

- **Vůbec nepotřebuje spalovnu odpadů ani jiný způsob úpravy. Nemusí tedy platit více než doposud.** Povinnost snížit skládkování bioodpadu daná skládkovou směrnicí EU se této obce netýká – na skládky bude posílat pouze povolené množství.
- **Ušetří během následujících 13 let asi 8,5 miliónů korun oproti současné bilanci.** Za svoz a odstranění odpadů nezaplatí 12 miliónů, nýbrž pouhých 3,5 miliónu korun.
- Vydá ročně na svoz a odstranění odpadů v podstatě stále stejnou částku. Přitom kdyby pokračovala v současné praxi, během následujících 13 let se její roční náklady zvýší o 50 %.
- Vyprodukuje během následujících 13 let o polovinu (asi 2 000 tun) odpadků méně.

Některé obavy z recyklační slevy

Mohou se objevit dílčí výhrady či námitky proti recyklační slevě. Hnutí DUHA je samozřejmě otevřené debatě o návrhu, který není definitivní a lze jej modifikovat. Nicméně některé obavy lze už předem rozptýlit. Jiné mohou být i částečně oprávněné, ale přínosy recyklační slevy je mnohonásobně převyšují. Žádné řešení není perfektní. Proti každému lze něco namítat. Ale recyklační sleva patří mezi ta, která jsou poměrně bezproblémová, konsensuální a pozitivní.

- **Recyklační sleva nediskriminuje obce, kde se třídí pouze sklo a plasty**

Některé obce třídí pouze sklo a plasty, takže produkují více SKO než jiné. Ale to neznamená, že by je recyklační sleva diskriminovala – přesně naopak.

Samozřejmě, že obce s horšími recyklačními službami pro domácnosti na recyklační slevu patrně nedosáhnou. Ale právě proto by v zákoně měla být. Účelem recyklační slevy je motivovat obce, aby vylepšily recyklační služby: usnadnily rodinám třídění odpadu a umožnily jim třídít více druhů odpadů.

Recyklační sleva nediskriminuje obce, jež málo třídí, o nic více než plánované zvýšení poplatků za skládkování. Obce, které na skládky posílají málo tun SKO, budou platit méně. Obce, které na skládky posílají málo kilogramů SKO na jednoho obyvatele, platí menší sazby. Obojí je smysluplné, konsensuální řešení. Obojí má stejný účel.

- **Recyklační sleva není nespravedlivá vůči horským obcím**

Ačkoli v některých – například horských – obcích je třídění odpadu obtížnější než jinde, přesto recyklační sleva vůči nim není nespravedlivá.

Stejným způsobem, jakým se z horských obcí musí odvážet směsný komunální odpad, lze odvážet i tříděné suroviny. Rozklad bioodpadu je v zimě na horách velmi pomalý, takže BRKO lze umisťovat do domovních kompostérů a na jaře svézt do kompostárny. Ostatně italské zimní středisko Val di Fiemme třídí již 80 % svých odpadů, díky náhradě kontejnerového systému svozu pytlovým [9].

Navíc námitka nespravedlnosti vůči některým (například horským) obcím by byla

sama o sobě sporná. Pravidlo, že všechny obce mají mít rovné podmínky, je v principu správné. Hnutí DUHA jej ve svých programech také prosazuje. Ale samozřejmě jej nelze aplikovat absolutně. Jsou případy, kdy bychom s vaničkou vylévali i dítě. Protože některé specifické obce kvůli místním podmínkám nemohou využít pomoc, nebudeme pomáhat žádným? Protože v některých obcích je recyklace komplikovanější, nebudeme s recyklací pomáhat ani ostatním a raději budeme více odpadků posílat na skládky? Protože dotace (například na zateplování škol nebo na odpadové programy) nevystačí pro všechny obce, neměla by je dostat žádná?

- **Na recyklační slevu nemusí dosáhnout obce s vysokým podílem obyvatel bez trvalého bydliště**

Některé obce mají vysoký podíl obyvatel bez trvalého bydliště – typicky turistická střediska nebo města s velkým podílem studentů. Takové obce se však oproti ostatním těší jiným výhodám: mají například mnohem vyšší příjmy z cestovního ruchu nebo z útraty lidí, kteří v nich žijí.

Nicméně opět platí, že nemá smysl motivační klauzuli zahrnout jen proto, že pro některé je obtížnější splnit podmínky. Účelem zákona o odpadech není uspořádat soutěž, která obec dokáže platit nejnižší poplatky za skládkování (v takovém případě by opravdu byly nutné naprosto stejné podmínky pro všechny). Účelem zákona je pomoci obcím se snižováním množství SKO, s lepší recyklací a prevencí odpadu. Vláda by se neměla vzdát dobré příležitosti k tomu, aby většině obcí pomohla, jen proto, že pro malou menšinu bude obtížnější této pomoci využít.

Navíc problém lze částečně vyřešit zavedením výpočtu na základě skutečného osídlení, nikoli na základě počtu osob přihlášených k trvalému pobytu.

- **Recyklační sleva není administrativně náročná**

Obce vykazují produkci směsného komunálního odpadu v každoročním hlášení. Prakticky do něj pouze přidají jednu kolonku s banálním údajem: produkce SKO dělena počtem občanů. Kontrola všech obcí v republice, které mohou slevu realisticky nárokovat, si vyžádá maximálně jeden úvazek.

Stát i obce tak levně získají silný motivační nástroj, který pomůže snížit množství SKO,

a sníží tak náklady na úpravu zbytkového odpadu (a především BRKO) o miliardy korun.

- **Obce nebudou vykazovat SKO jako objemné, živnostenské či jiné odpady**

Problematikou živnostenských odpadů se bude nový zákon důkladně zabývat. Navíc tento problém lze elegantně řešit tím, že recyklační sleva nebude počítána z produkce SKO, nýbrž ze součtu tří banálně sledovaných údajů: komunálních odpadů vyprodukovaných v obci, které skončí na skládce, ve spalovně nebo v jiném zařízení na úpravu odpadů (například zařízení na mechanicko-biologickou úpravu). Pro tato zařízení existují kompletní evidence, lze tedy výkazy snadno zkontrolovat.

Účinnou kontrolu navíc zajistí návrh Svazu měst a obcí, který Hnutí DUHA podporuje, aby se součástí zákona o odpadech stalo pravidlo, že „obce ... jsou povinny uvádět ... konkrétní provozovnu, kde došlo k úpravě ... nebo využití odpadů nebo konečnému odstranění“ [10]. Jinými slovy: pokud se návrh SMO stane součástí zákona (a bylo by to záhodno i kvůli jiným důvodům, než je kontrola nároku na recyklační slevu), obce budou mít od svozové společnosti přesnou evidenci, kolik z jejich odpadů skončilo na skládce, ve spalovně či v MBÚ. Vznikne tak další kontrolní mechanismus.

- **Recyklační sleva nepřiměje obce, aby snižovaly množství odpadů nelegálním způsobem**

České radnice a obecní úřady obecně dodržují zákony. Nikdo rozumný nemůže očekávat, že by starostové kvůli tomu, aby získali nárok na recyklační slevu, začali vozit odpad na černé skládky.

Ostatně pokud by tomu tak bylo, pak to dvojnásob platí i pro současný skládkovací poplatek, který se navíc má v novém zákoně skoro zdvojnásobit.

Závěr

Města a obce, pokud nepřistoupí k omezení své produkce SKO, budou za několik let muset platit značné sumy za úpravu komunálních odpadů, protože na ně dolehne nutnost snížit skládkování biologicky rozložitelných odpadů. Motivace pro města a obce, aby se již nyní zabývaly snižováním množství odpadů, není pouze pozitivním, vstřícným ekonomickým nástrojem. Rovněž dlouhodobě ušetří jejich rozpočty.

Prameny

- [1] Manuál pro přípravu projektů odpadového hospodářství Fondu soudržnosti, Verze 9.0 (konečná), 8. listopad 2004
- [2] Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2009, MŽP, Praha 2010, graf 2 na straně 187 a graf 1 na straně 191
- [3] Analýza indikátorů prioritní osy 4 OPŽP, oblasti podpory 4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady, MŽP, Praha 2011, str. 6
- [4] Blumenthal, K.: Generation and treatment of municipal waste, Eurostat, 2011, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-11-031/EN/KS-SF-11-031-EN.PDF
- [5] Delatter, C., Macken, P.: Role of the Association of Flemish Cities and Municipalities, seminar Green Alliance, 11 December 2006
- [6] Kotoulová, Z.: Omezení skládkování biologicky rozložitelných odpadů, SLEEKO, Praha 2002
- [7] Nařízení vlády 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství ČR
- [8] Kalkulace Hnutí DUHA, srpen 2011
- [9] Zpravodaj sítě obcí směřujících k recyklační společnosti 4/2009, viz http://hnutiduha.cz/uploads/media/zpravodaj4_09_www.pdf
- [10] Aktualizace Strategie rozvoje nakládání s odpady v obcích a městech ČR, str. 91, návrhová část, květen 2011

Vydalo Hnutí DUHA
Brno, září 2011

Hnutí DUHA
Friends of the Earth Czech Republic

A › Údolní 33, 602 00 Brno
T › 545 214 431
F › 545 214 429
E › info@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz

Hnutí DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás. Navrhujeme konkrétní opatření, jež sníží znečištění vzduchu a vody, pomohou omezit množství odpadu, chránit krajinu nebo zbavit potraviny toxických látek. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, kontrolu průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem a vzdělávání, výzkum, informování novinářů i spolupráci s obcemi. Hnutí DUHA působí celostátně, v jednotlivých městech a krajích i na mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.